

25 februari 2024, tweede zondag in de Veertigdagentijd

1e Schriftlezing: 1 Koningen 19: 9-13,

2e Schriftlezing: Marcus 9: 2-10.

Gemeente van Christus,

'Het christendom vind ik eigenlijk een krankzinnig goed idee. De mens-God, dat vind ik zo iets ontroerends; dat je dus het beeld neemt van een koning, de verlosser, die sterft aan het kruis; en van dat allerzwakste en kwetsbaarste moment, maak je een icoon, het kruis, als beeld van de kerk en het christendom; maar dat is dus een beeld van het meest kwetsbaarste moment; welk 'bedrijf' adverteert nu met het allerkwetsbaarste moment? Dat grote raadsel van het christendom, voorbereid door het Jodendom, dat vind ik filosofisch van zo'n grote diepgang, dat ik er eigenlijk versted van sta dat mensen daar niet iedere dag van zeggen: Hoe kan het? Wat is het toch bijzonder...!'

Hier aan het woord is publicist en journalist Stephan Sanders. Het is een parafraze uit een interview met hem in de Ongelooflijke podcast van de EO en Radio 1¹. Sanders is opgegroeid in een seculier milieu, maar enkele jaren geleden omarmde hij tot zijn eigen verbazing het geloof. Hij schreef er een boek over, [Godschaamte](#), omdat het voor hem bijna als een tweede coming-out voelde om aan zijn omgeving te vertellen dat hij naar de kerk ging.

Ja, het christendom als 'krankzinnig goed idee'.... Ja, zo hadden we er misschien nog niet naar gekeken. Misschien staan we er ook niet altijd zo bij stil hoe uitzonderlijk de kern van het christelijk getuigenis eigenlijk is. Deze Veertigdagentijd, de tijd waarin wij toelevens naar Pasen als het hart van het Christendom, is bij uitstek de tijd om ons op die kern te bezinnen.

Vandaag brengt de Evangelielezing ons bij het verhaal over de zogenoemde verheerlijking van Jezus op de berg, waarbij er een stem klinkt: 'Dit is mijn geliefde Zoon, luister naar Hem!' Deze belijdenis, dat Jezus de Zoon van God is, de Messias, de *Christos* in het Grieks, loopt als een rode draad door het evangelie van Marcus. Dat begint in hoofdstuk 1 bij de doop van Jezus in de Jordaan, waarbij er vanuit de hemel klinkt: 'Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind in vreugde².' Helemaal aan het eind van het evangelie klinken deze woorden opnieuw, dit keer uit de mond van de centurio bij het kruis: 'werkelijk, deze mens was Gods Zoon.'³ De woorden van de centurio markeren dat deze Messias sterft aan een kruis. Dit moet zeker voor de eerste joodse lezers van het Evangelie ongekend revolutionair en bijna onbegrijpelijk zijn geweest. In het jodendom van de eerste eeuw bestonden er verschillende visies op de te verwachten Messias, de grote bevrijder en verlosser van Godswege. De visies op die Messias varieerden van een tweede grote koning David die vol overmacht op indrukwekkende wijze Gods koninkrijk zou inluiden en af zou rekenen met de romeinse overheerser, tot een soort hogepriester die de werkelijke interpretatie van Gods wet zou onthullen. In geen enkele visie werd echter rekening gehouden met een Messias die zal moeten lijden en sterven.

---

¹ <https://www.nporadio1.nl/podcasts/de-ongelooflijke-podcast?page=19>; zie #32 - Tot geloof komen in een ongelovige tijd met Stephan Sanders en Stefan Paas.

² Marcus 1:11.

³ Marcus 15:39.

Dat is echter waar het Evangelie over verhaalt. Maar zoals Stephan Sanders verwoordt: de kracht en de diepgang van het christendom, en ook haar raadselachtigheid, wordt juist gesymboliseerd in de centrale plaats van dat kruis. We raken we hier aan een spanning die intrinsiek is aan het christendom. Spanning bedoel ik hier in de zin van dat we hier aan een kern raken die het evangelie spannend en daarmee ongekend boeiend maakt en houdt. Die kern is dat deze Messias in alle opzichten anders is dan je zou verwachten. Deze Messias is een koning op een ezel, een koning die nota bene sterft aan een kruis.

Maar daar blijft het niet bij, het getuigenis over Jezus stopt niet na Goede Vrijdag, maar het gaat verder, zoals we eind volgende maand weer zullen vieren in de Paaswake en de Paasdienst. En iets daarvan wordt al zichtbaar in de lezing van vandaag. De drie leerlingen met wie Jezus een hoge berg opgaat, zien dat Jezus van gedaante verandert. Letterlijk staat er eigenlijk dat Jezus een metamorfose ondergaat. Zij krijgen te zien waar de weg van Jezus op uitloopt, de Paasmorgen. Het helder wit van Zijn kleren is als het ware het Licht van Pasen wat reeds door Hem heen schijnt, wat hem reeds verlicht. Het licht dat de duisternis overwint! Als voorproefje van waar het Evangelie op uit zal lopen, krijgen we als lezer hier al iets te zien van de heerlijkheid die Jezus als Gods geliefde Zoon zal ontvangen na Zijn dood en opstanding. Dat Jezus daadwerkelijk de Messias is, wordt door de aanwezigheid van Elia en Mozes bevestigd. Mozes en Elia, als getuigen vertegenwoordigen zij de Wet en de Profeten uit het Oude Testament. Hun gesprek met Jezus maakt duidelijk dat zij Jezus erkennen als de verwachte verlosser. Zo krijgen we aan het begin van de 40-dagentijd alvast een vooruitblik op de Paasmorgen.

Maar direct na die vooruitblik op Pasen, wordt verwezen naar de weg die deze Messias heeft te gaan. De Paasgloed is nog maar net van Jezus' kleren geweken, of Jezus maakt de leerlingen duidelijk dat Zijn weg door de dood heengaat. Typisch voor het Marcusevangelie is dat Jezus Zijn daarbij volgelingen voortdurend instrueert om niet verder bekend te maken dat Hij de Messias is. Ook in de tekst van vandaag draagt Jezus de aanwezige leerlingen op om aan niemand te vertellen wat ze hadden gezien, voordat Hij uit de dood zou zijn opgestaan en van de leerlingen wordt daarbij nadrukkelijk gezegd dat ze Zijn woorden niet begrepen. Dat kan ook eigenlijk niet, Zijn ware identiteit als de Messias, de Christus, wordt pas in de drie dagen van Pasen in alle openheid en helderheid duidelijk; met nogmaals de woorden van de centurio aan de voet van het kruis: werkelijk, deze mens was Gods Zoon!

Het is een ongekend krachtig verhaal, zoals Stephan Sanders het verwoord. Maar ook een kwetsbaar verhaal. Het is het verhaal van kracht die zichtbaar wordt in kwetsbaarheid, in een weg van vernedering en verhoging, van liefde op leven en dood. Dat is de weg die Gods Zoon in het Evangelie gaat. Het de weg van de God die aan Elia verschijnt, Elia die moedeloos was geworden omdat zijn woorden alleen maar weerstand lijken op te roepen. En Elia merkt; de Heer was niet in een grote, krachtige windvlaag die de rotsen aan stukken sloeg, ook niet in de aardbeving, ook niet in het vuur; nee; in het gefluister van een zachte bries, daar was God. Letterlijk staat er zoets als 'de stem van een dunne stilte'. Toen Elia die stem gewaar werd, wist Hij dat de Heer nabij was.

Niet als een storm, als een vloed.

Niet als een bijl aan de wortel

Komen de woorden van God,

Niet als een schot in het hart

Maar een stem die de stilte niet breekt
Woord als een knecht in de wereld
Naam zonder klank zonder macht,
Vreemdeling zonder geslacht⁴.

Met dit visioen gaan we nu met elkaar deze Veertigdagentijd in. We gaan die weg naar Pasen in een tijd vol duisternis in deze wereld. In deze dagen zijn we diep geschokt en bedroefd, soms zelf ronduit woedend, om de stem die vorige week in Rusland tot zwijgen werd gebracht: Aleksej Navalny. Ook hij omarmde het geloof, iets wat hij in zijn jonge jaren niet had kunnen denken. Maar het Bijbels getuigenis werd voor hem een bron van hoop, steun en kracht, om te volharden op zijn riskante weg tegen de stroom in, die hij met zijn dood heeft moeten bekopen. Toen hij werd aangeklaagd en uiteindelijk ook werd veroordeeld, citeerde hij in zijn slotrede woorden uit de Bergrede van Jezus: 'Gelukkig wie hongeren en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.'

Maar juist in deze Veertigdagentijd mogen we ons de belofte te binnen brengen, al is het tegen de klippen op, dat de duisternis niet het laatste woord heeft, maar uiteindelijk door het Licht overwonnen zal worden. Want daartoe is Jezus Zijn weg gegaan. Met die belofte in het achterhoofd, mogen wij, al is het met vallen en opstaan, een licht in deze wereld zijn, opstaan voor recht en gerechtigheid, opkomen voor mensen die in de knel komen, op de plek waar we gesteld zijn. 'Gelukkig wie hongeren en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.' Zo worden wij, komende vanuit de nacht, de dag ingezonden

De duisternis te boven
al staat de nacht rondom,
zijn allen die geloven
dat Jezus is de zon.
Zij kiemen uit zijn graf,
zij bloeien uit zijn wonden,
zij worden uitgezonden
de nacht uit in de dag⁵.

Amen

---

⁴ Lied 321: 1 en 3 uit het liedboek (2013).

⁵ Lied 544: 3 uit het liedboek (2013).